І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIV. Ч. 137. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 2-го СЕРПНЯ 1967 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 2, 1967 No. 137. VOL. LXXIV.

ОСТАННІ ВІСТІ

Вівторок, 1-го серпня, 1967

В АМЕРИЦІ

СПІЛЬНА ЕКОНОМІЧНА КОНҐРЕСОВА КОМІСІЯ критично оцінює фінансову політику Департаменту Оборони, який не завжди робить замовлення на основі конкурсів різних фірм і внаслідок цього витрачає більйони долярів з державної скарбниці. Згідно з законом із 1962-го року урядові аґенції мають давати замовлення фірмам аж тоді, коли вони предложать корисні і докладні ціни. Але представники Департаменту Оборони не завжди тримаються вимог цього закону. Комісія нарікає і на те, що немає часто докладної інвентаризації майна аґенцій в Департаменті Оборони, що внеможливлює легку і точну контролю.

СЕНАТСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА КОМІСІЯ просить президента Колюмбійського університету д-ра Ґрейсона Кірка, щоб в найближчому місяці зізнавав в справі того, що цей університет дає фірму цигаркам із таким фільтром, який зробить ці цигарки менше шкідливими для здоров'я курців. Ця сама Сенатська Комісія просить також і винахідника цього фільтра Роберта Стрікмена, щоб зізнавав про свій винахід. Переслухання в цій справі призначені на 24 і 25-го серпня. Численні члени Комісії вже тепер висловили сумнів в те, що Стрікмен дійсно винайшов такий фільтер, який на 80 відсотків нащить тютюнову баґу в цигарках.

ІНСТИТУТ ПУБЛІЧНОЇ ОПІНІЇ Д-РА ҐЕЛЛУПА стверджує, що в половині липня ц.р. 52 відсотки опитуваних не вдоволені з політики президента Джансона у В'єтнамі. В половині червня 50 відсотків опитуваних хвалили президентську політику, і стільки ж її ганили. 41 відсоток опитуваних гадають, що ЗДА зробили помилку, коли вислали військо до В'єтнаму. 56 відсотків думають, що ЗДА „програють", або „стоять на місці" у В'єтнамі. 40 відсотків схвалюють збільшити число американських військ на 100,000 вояків, а 49 відсотків проти цього. Опитувані гадають, що у В'єтнамі є досить американського війська, і що там повинні більше воювати самі в'єтнамці.

СТАНДАРТ ЖИТТЯ НА КОМУНІСТИЧНІЙ КУБІ в останніх роках зовсім не змінився на ліпше, пише американський журналіст Джеймс Рестон, який мав дозвіл відвідати цей острів від Гавани аж до Ґвантанамо. Мешканеві умови щораз гірші, коли віддалюватися на схід від столиці. Турист бачить маленькі халупки, біля яких бігають наґі діти. Рестон стверджує, що комуністичний режим Кастра поліпшив стан шкільництва та опіку над здоров'ям населення. Кастро розбудовує промисл. Він заборонив селянам втікати до Гавани, яка має два мільйони мешканців із усіх сімох і півмільйона. Бракує харчів, немає і ресторанів, харчі дорогі, тяжко дістати чашку кави або чаю.

У СВІТІ

ГРЕЦЬКИЙ УРЯД РІШИВ СКАСУВАТИ пресову превенційну цензуру, яка не тільки зобов'язувала часописні видавництва присилати до цензури щіткові відбитки, але й накидувала редакціям друкування різних вісток та змінювала тексти статтей. Однак уряд, привертаючи конституційну свободу преси, водночас проголосив загрозу судити військовими судами за прихильне ставлення до заборонених партій та передрук закордонних вісток, неприхильних супроти режиму.

У РУМУНІЇ ЗАПОВІДЖЕНО РЕГАБІЛІТАЦІЮ зліквідованого в 1954 році одного з засновників румунської компартії, Люкрецію Патраскану, який попав був у конфлікт з Москвою за сталінських часів. Припускають, що у зв'язку з рішенням регабілітувати того видатного румунського комуніста — теперішній генеральний секретар румунської компартії Ніколай Чеошеску критикував недавно румунську політичну поліцію, закидаючи їй „промахи" „також в минулих роках".

В ІНДІЇ ПОСИЛЮЄТЬСЯ ОПОЗИЦІЯ проти керівної Конґресової партії. Вже у 9-му індійському стейті (провінції) з-посеред всіх 17-ох стейтів у місцевому автономному парляменті 153-ма голосами проти 137-ох відкинено бюджет на освітні цілі, з яким місцевий уряд Конґресової партії сполучив справу довір'я. 36 послів з Конґресової партії приєднались до опозиції, що спричинило бійку між послами тієї партії.

В КОМУНІСТИЧНОМУ КИТАЇ ЗАПОВІДАЮТЬ „ЧИСТКУ" на керівних військових становищах. Ідеологічний журнал Центрального Комітету китайської компартії „Гунґ Чі" признав одверто, що в китайській армії все ще існують „елементи", які сприяють президентові Лію Шао-чі, головному суперникові й опонентові Мао Тсе-тунґа. Про Лію Шао-чі комуно-китайська преса й пропаґанда висловлюється завжди, як про „урядову особу число один, що ступає капіталістичним шляхом".

НА В'ЄТНАМСЬКОМУ БОЙОВОМУ ФРОНТІ ОДИН КУРІНЬ МОРСЬКОЇ ПІХОТИ ПОПАВ в минулу суботу 29 липня ц. р. в засідку саме тоді, коли він уже відходив із здемілітаризованої смуги, існуючої між Південним і Північним В'єтнамом. На той курінь наскочило 500 вояків реґулярної північно-в'єтнамської армії. Згинули 23 американці і 19 було ранених. На бойовищі нараховано 40 вбитих комуністів.

ЗДА Й СССР НЕ БУДУТЬ ПЕРЕГОВОРЮВАТИ про зменшення своїх збройних сил в Европі ,поки існує В'єтнамська війна — ствердили державний секретар Дін Раск, його заступник Ніколяс Де Б. Каценбах і секретар оборони Роберт МекНамара перед Підкомісіями закордонних і військових справ у Сенаті. Американський Уряд вважає, що саме тепер, коли ЗДА заанґажовані у В'єтнамі, Західня Европа може бути наражена на авантурницьку аґресію збоку СССР. Однак ЗДА опинились в трудному становищі, коли 5 липня ц. р. західньо-німецький уряд рішив зменшити видатки на військові цілі на 10% і коли також Британія переводить бюджетові ощадності на рахунок оборонного бюджету.

КАНАДІЙСЬКИЙ ГЕНЕРАЛ ОДД БУЛЛ ЗАПРОПОНУВАВ Ізраїлеві і Єгиптові, щоб вони обидва припинили на один місяць плавбу по Суезькому каналі також невеликими суднами. Ген .Одд Булл був командантом міжнародного війська Об'єднаних Націй на Середньому Сході, поки Єгипет не зажадав вікликання того війська, — а тепер є спеціяльним представником генерального секретаря У Танта на Середньому Сході. Справа корабельної плавби по Суезькому каналі є одною з головних причин конфлікту між тими державами.

„ЗДА можуть одночасно вести війну і поборювати убозтво" — заявив Президент

Президент і члени створеної ним Комісії для досліду причин муринських заворушень. Зустріч президента Джансона з членами тієї комісії відбулася, два дні після її створення, в Білому Домі і Президент підписав екзекутивний розпорядок про повновласті тієї комісії, яка до 1-го березня 1968-го року повинна приготовити своє звідомлення. На фото, крім Президента: Рой Вілкінс та іллинойський губернатор Отто Кернер, що є головою комісії.

Вашинґтон. — Президент Джансон заявив на несподівано скликаній пресовій конференції, що ця країна є настільки багата, що може одночасно вести війну у В'єтнамі та поборювати убозтво в себе вдома, відбудовуючи міста та цим способом не допускаючи до расових заворушень. На цій конференції Президент повідомив, що найменував на виконного директора Окремої Дорадчої Комісії в справах расових заворушень — Дейвіда Ґінсбурґа. Ґінсбурґ — це вашинґтонський правник, який від 1930-ох років займав різні урядові становища. На численні запити журналістів в справі міських заворушень Президент повторив свою заяву, складену в суботу 29-го липня, в якій говорив про завдання цієї Комісії, що має дослідити причини расових заворушень та знайти найуспішніші засоби на те, щоб не повторювалися подібні заворушення в майбутності. Президент відмовився відповісти на закид мишиґентського губернатора Джорджа Ромні, який оскаржує Джансона в тому, що з політичних причин не хотів негайно вислати федеральне військо до Дітройту для поборювання заворушень. Він сказав, що немає жадної користи з того, що продовжуватиметься дискусію про ролю федерального війська в Дітройті. Пресовий секретар Білого Дому Джордж Крістіян заявив: „Ми не критикували губернатора Ромні і не думаємо це робити". Палата Репрезентантів і Сенат схвалили повновласті для Комісії в справі расових заворушень покликувати свідків для переслухання. Президент висловив надію, що ЗДА зможуть зробити все для тієї цілі, щоб опанувати расові заворушення.

50 колишніх конвенційних делеґатів домагаються, щоб Джансон не кандидував

Вашинґтон. — 50 демократичних делеґатів на Демократичні Номінаційні Конвенції в 1960 і1964 роках вислали листа до президента Джансона, в якому домагаються, щоб він не кандидував на президента в 1968-му році. Збіркою цих підписів зайнялася нюйоркська організація, що називається Громадяни за Кеннеді - Фулбрайта. Ця група хотіла б, щоб демократичними чоловими кандидатами в найближчому році були: сенатор Роберт Ф. Кеннеді і сенатор Дж. В. Фулбрайт із Аркенсо. Ця група твердить, що президент Джансон не зможе біля себе об'єднати всіх демократів, і тому Демократична партія програє президентські вибори, коли її виборчий список очолюватиме Джансон. Провідник цієї групи демократичних політиків нюйоркський лікар-психіятр д-р Мартин Шеперд заявив, що Джансон втратив популярність внаслідок війни у В'єтнамі та втратив довір'я до його особи і до „стилю його поведінки". Д-р Шепперд заявив, що під час правиборів його однодумці підтримуватимуть прихильників сенаторів Кеннеді і Фулбрайта.

Заборона появлятися на вулицях міста, припинила заворушення в Мілвокі

Мілвокі, Висконсин. — Вночі з неділі на понеділок почалися расові заворушення в цьому місті, коли неґритянське населення вибивало вікна, підпалювало крамниці та грабувало. Під час цих заворушень вбито одного поліциста та одну старшу жінку, а 83 особи були поранені, в тому і 12 поліцистів та один пожежник. 180 осіб були заарештовані. Пожежники мусіли їхати гасити пожежі в 70-ох місцях. Деколи алярми були фальшиві. Спалено три доми, одну пральню та кільканадцять мешканевих домів. Посадник міста Генрі Маєр заборонив появлятися людям на вулицях міста вночі і вдень. Вояки Національної Ґвардії завели порядок. Частину заворушників розігнав зливний дощ. Заборона появлятися на вулицях міста помогла. Заворушення припинилися, поліція й вояки Національної Ґвардії патролюють в місті, в якому панує повна тиша, бо не появляються авта ані автобуси. Летунські лінії і залізниці повідомлені про це, і тому ніхто з-поза міста не старається до нього в'їхати. Снайпери поранили двох поліцистів, вони перешкоджали пожежникам гасити пожежі. 750,000-не місто виглядає мов зачароване: немає в ньому жадного руху.

ЗДА не змінюють свого становища щодо проблеми В'єтнаму

Вашинґтон. — Президент Джансон заявив на своїй пресовій конференції 31 липня ц. р., що політика Америки не основується на публічних опитах і що тому й супроти В'єтнаму вона залишається незмінною. Президент відповів це на запит журналіста, чи йому відомо, що останній опит Інституту Ґеллопа ствердив, що 52% американського населення не погоджується з політикою Уряду супроти В'єтнаму. Запитаний щодо становища генерального секретаря Об'єднаних Націй У Танта, який війну в'єтнамських комуністів порівняв з визвольною війною американців у 1776 році — Президент заявив, що він не погоджується з таким поглядом, але не буде вдаватись в полеміку з генеральним секретарем ОН, коли той висловлює свою приватну думку. Закордонні справи взагалі займали на цій останній пресовій конференції Президента дуже мало місця, бо з-посеред 24-ох запитів тільки 8 стосувались закордонних справ. Зокрема, Президент признав, що береться на увагу зустріч „на вершинах" з лідерами держав, які активно беруть участь у В'єтнамські війні проти комуністів, але ще не визначено часу ані місця. Тепер два репрезентанти Президента, ген. Максвелл Тейлор, колишній амбасадор у Південному В'єтнамі, і Клерк Кліфорд об'їздять оті союзницькі країни на Далекому Сході, стараючись дістати від них більше війська на В'єтнамський фронт. Востаннє, ствердив Президент, ті два делеґати Президента перевели 7-годинну розмову з прем'єром Австралії Голтом. Президент признав, що ще не осягнено остаточної згоди на Женевській конференції роззброєння щодо тексту договору проти поширення атомової зброї.

Де Ґолль заповідає свою підтримку для „визволення" канадійських французів

Париж. — Французький президент Шарль де Ґолль не тільки не перепросив канадійського уряду за свій виступ у Монтреалі, що його засудив канадійський прем'єр Лестер Пірсон, але й ще окремою заявою у ще різкішій формі підтримав свою позицію та заповів, що й надалі Франція сприятиме „визвольному рухові" канадійських французів". У цій справі проголошено 31 липня ц. р. окрему обширну заяву, в якій ствердженo, що французи не дістали у канадійській федерації, підписаній сто років тому — „свободи, рівности і братерства" і що Франція, яка „основувала Канаду, впродовж 250 років адміністрували її, заселила і розвинула" не може бути байдужною до долі шістьох і пів мільйона канадійських французів, з яких чотири і пів живуть у Квібеку. Франція все ж — кажеться у тій декляраці — не має супроти Канади ніяких територіяльних амбіцій ані не має претенсій щодо проводу чи будь-яких суверенних прав на території Канади. Однак вона буде підтримувати канадійських французів в їх „визвольних цілях". Де Ґолль виправдує свій оклик „Хай живе вільний Квібек", що його виголосив у Монтреалі, ентузіястичним прийняттям, що його стрінув збоку канадійських французів, та підкреслює, що взагалі він поїхав до Канади передусім на запрошення прем'єра провінції Квібеку Даніеля Джансона. Де Ґолль заявляє, що він не міг поїхати до Оттави після того, як канадійський прем'єр Лестер Пірсон публічно заявив, оте становище де Ґолля, виявлене в Монтреалі, „неприйнятливе" для канадійського уряду. — За найпершими коментарями — канадійський уряд ще більш збентежений та обурений отією останньою заявою французького уряду, який ніби одностайно солідарний з президентом де Ґоллем.

Совєтська преса домагається поширення ритуалів — для антирелігійної боротьби

Київ. — Газета „Молодь України" з 25 липня у статті „Людям потрібні свята" стверджує, що „нудьги не розігнати" навіть найбільшими телевізійними екранами і домагається, щоб заводити та поширювати комуністичні свята-ритуали, аби таким шляхом боротись проти релігії. У статті сказано: „Під час соціологічних досліджень у селах Клебані і Дранці, Тульчинського району з'ясовано шляхом анкетування, що серед 200 учасників було переконаних атеїстів відповідно 35 і 61 чоловік, тих, хто вагається, — 26 і 14, байдужих до релігії 114 і 98, віруючих — 25 і 27. Аналогічні дані одержано в Томашпільському і Ямпільському районах. Таким чином, переважна більшість — невіруючі, близько третини — переконані атеїсти. Здавалось би не так і погано. Але ж 52 віруючих, 40 чоловік таких, що вагаються, — чи не забагато на 400 чоловік. До того ж, серед тих, що байдужі до релігії, чимало тримають у хаті ікони, ходять до церкви, дотримуються релігійних обрядів, хоча в бога й не вірять. Церква їх приваблює своїми обрядами".

Помер Альфред Крупп

Бонн. — В Ессені у Західній Німеччині помер у понеділок 31 липня ц.р. на 60-му році життя Альфред Крупп, власник одного з найбільших у світі стального концерну, який відіграв вирішну ролю в історії Німеччини часів Гогенцоллернів і Гітлера, як головний постачальник важкої зброї для німецької армії. Після другої світової війни концерн Круппа переставився виключно на продукцію мирних предметів, як паровози, сталеві мости, кораблі, трактори, будівельні крани і т.п., здобуваючи щораз ширший збут у різних країнах широкого світу. Фірма Круппа існувала 157 років. Ще не відомо, хто буде наступником і спадкоємцем Альфреда Круппа, єдиного власника того,,стального царства", бо хоча живуть два його брати, проте вони зреклись були своїх наслідчих прав. Робітничі спілки прославляли Круппа, як промисловця з поступовими ідеями і реформами.

Хоче залишитись українкою

Торонто. — У статті під заголовком „Молоді канадійці та їхні розбіжності" торонтська англомовна газета „Телеґрам" з 13 червня навела заяву молодого канадійця італійського роду, який сказав, що він хоче швидше асимілюватись. Однак, сказано в тій газеті, „не всі новоприбулі згідні з тим поглядом італійця". На доказ, у статті наводиться заява 15-річної українки Лесі Шліхти, народженої в Канаді в українській радині: „Мої батьки не хочуть, щоб я виходила заміж за чужинця. Я погоджуюсь із ними... Коли наші батьки помруть, то на нас спаде відповідальність зберегти в житті українські традиції і культуру. І я хочу все це передати моїм дітям! У Канаді ми можемо розмовляти українською мовою, якою моїм батькам забороняли розмовляти".

ПІДГОТОВА ДО СКВУ, ПІСЛЯ МОНТРЕАЛЬСЬКИХ НАРАД, ВХОДИТЬ В ОСТАННЮ СТАДІЮ

УЖЕ ВИСЛАНО 210 ЗАПРОШЕНЬ ДО УЧАСТИ В СКВУ, ЗАВЕРШУЄТЬСЯ ПІДГОТОВУ ПУБЛІКАЦІЙ

Монтреаль, Канада. — Як уже інформовано в офіціяльному повідомленні, Президія Пан-Американської Української Конференції (ПАУК) та її Підготовний Комітет для Світового Конґресу Вільних Українців, що складається з Програмової Комісії при Комітеті Українців Канади і Організаційної Комісії при Українському Конґресовому Комітеті Америки, відбули тут упродовж суботи й неділі 29 і 30-го липня свої чергові пленарні наради, вирішивши на них останні ще досі неузгіднені справи. Зокрема важливим було остаточне узгіднення проєкту статуту для Секретаріяту СКВУ і його Президії та нового компромісового проєкту прграми для запляновaної великої маніфестації в Медісон Сквер Ґардені в Ню Йорку під час Конґресу. Вирішення цих справ можна вважати за завершення тієї підготови до СКВУ, яку від кількох років вели напологливо Президія ПАУК і її Підготовний Комітет, натрапляючи на багато всіляких труднощів. Це зокрема тому, бо в цій підготові ніхто нікого не „переголосував" і всі кінцеві рішення могли бути винесені тільки за згодою всіх, після узгіднення суперечностей. Це з черги вимагало постійної компромісовости збоку всіх. Узгіднені вже проєкти програмових матеріялів висилається вже від деякого часу усім передбаченим у Маніфесті про скликання СКВУ учасникам цього Конґресу, що ними можуть бути: усі центральні репрезентації українців у поодиноких вільних країнах, усі крайові організації в тих країнах і також усі міжкрайові надбудови поодиноких організацій, як, наприклад, Світова Федерація Українських Жіночих Організацій.

Монтреальські наради, що відбулися в залі українського православного собору св. Софії та почались о год. 2-ій пополудні відкрив молитвою та коротким словом президент ПАУК і голова Підготовного Комітету о. д-р Василь Кушнір. Від місцевого Відділу КУК привітав зібраних його голова проф. О. Кушнір. Після устійнення програми нарад, першим на порядку був звіт Програмової Комісії, за яку звітував д-р Ярослав Кальба. Він поінформував у першу чергу про рішену на попередніх нарадах висилку запрошень до участи у СКВУ та, разом із запрошеннями, висилку проєктів програмових матеріялів для дальшого узгіднення із управненими і запрошеними до участи в СКВУ установами. Досі вислано таких запрошень 210; 160 з Вінніпеґу і 50 з Ню Йорку. Вже наспіли деякі відповіді та завваги щодо проєктів програмових матеріялів. Рішено, щоб усі ці завваги, які вже прийшли чи ще прийдуть, розглянула й інкорпорувала в проєкти, чи їх відкинула Президія ПАУК. За організаційну комісію при УККА, з уваги на неприявність її голови Йосипа Лисогора, який перебуває на відвідинах в Европі, звітував коротко її секретар ред. Ігнат Білинський, поінформувавши зокрема про останні наради цієї Комісії з участю 49 репрезентантів поодиноких крайових організацій і установ у ЗДА. Ред. А. Драган в доповненні поінформував про ті вістки, які наспіли від п. Й. Лисогора з Европи відносно ставлення і відношення та побажань до СКВУ українців в европейських країнах.

Під час дебат над звітами, д-р Я. Кальба подав детальні інформації про висилку запрошень на СКВУ. Такі запрошення були вислані вже центральним репрезентаціям та крайовим організаціям у таких країнах, як: Арґентина, Бразилія, Венесуеля, Уруґвай і Параґвай, Австралія, Німеччина, Франція, Австрія, Англія, Голляндія, Швеція, Нова Зеляндія та ін. Уже з дотеперішніх відгуків виходило б, що деякі з управнених до Конґресу не одержали цих запрошень і тому рішено передати до публікації в українській пресі в найкоротшому часі повний список запрошених до участи в СКВУ установ і організації, щоб ті, які такого запрошення не одержали, або яких в списку немає, могли негайно звернутись до Президії ПАУК за вияснeннями.

Довші дебати відбулися над справою фінансування СКВУ. Обрано окрему підкомісію в складі: д-р Кальба, мґр. Іван Базарко та дир. Роман Крупка, які приготовили загальний бюджет видатків. Згідно з їхніми передбачуваннями, кошти СКВУ виноситимуть приблизно 100.000 долярів, що їх треба буде покрити із спеціяльних збірок на ту ціль в поодиноких вільних країнах українського поселення. Встановлено також відповідний „ключ" щодо висоти збірок в поодиноких країнах, призначивши найбільші відсотки на ЗДА і опісля Канаду. В поодиноких країнах існують вже окремі комісії, створено вже цілий ряд ділових підкомісій, які займаються такими справами, як влаштування

(Закінчення на ст. 3-ій)

У Ґлен Спею відбулося урочисте посвячення нової церкви

Ґлен Спей, Н. Й. — В неділю 30 липня ц. р. відбулося тут урочисте посвячення новозбудованої української католицької церкви святого Володимира. Акту посвячення перевів Преосвященний Кир Йосиф, єпископ Стемфордський, який прибув до Ґлен Спею у товаристві о. Кузмяка, о. д-ра Катрія, о. Засійбіди та інш. На площі привітали Кир Йосифа о. сов. Степан Клепарчук, парох новозбудованої церкви св. Володимира, і д-р Євген Грабарчук від Комітету будови церкви. Хліб і сіль вручили Владиці Михайло Богдан і Гриць Гунчак, а в імені численно зібраної молоді привітала Владику молоденька Паславська. Кир Йосиф відправив Архиєрейську Богослужбу в асисті о. декана Володимира Андрушкова та о. декана Михайла Хариняи, дияконував о. Іван Сірко, співав хор з церкви св. Духа з Бруклину, Ню Йорк, під орудою Лева Рейнаровича. Після церковних відправ відбувся на площі Оселі УРСоюзу „Верховина" фестин, при чому до танців грала оркестра Богдана Гірняка. Пополудні відбулася зустріч Владики Йосифа з дітьми з табору на оселі „Верховина". Владика дякував виховникам та коротко промовляв до дітей, наполягаючи, щоб вони вивчали культуру українського народу. Опісля відбулась спільна світлина Владики в оточенні дітей. Вечером відбувся бенкет. Однобанна дерев'яна церква в гуцульському стилі збудована за проєктом інж. Аполінарія Осадци. На посвяченні її було приявних кілька тисяч осіб.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25, Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Молитви за мир в Америці

Президент Джансон молився минулої неділі в одній із святинь Вашингтону за мир і злагоду між американськими громадянами, згідно з власним закликом з минулого четверга, що його зробив у промові до народу в зв'язку з муринськими заворушеннями. Місцевий проповідник виголосив, згідно з духом тієї Президентової промови, молитву, в якій благав Господа, щоб „дав американському народові замирення, загоїв його рани, заспокоїв біль ударів". Минула неділя мала бути днем загальних таких молитов, в реакції проти вибуху сліпої злоби й ненависти, що її тереном стали різні міста й містечка на великих просторах Америки.

Але каже народна мудрість: Господь допомагає тільки тим, хто сам собі допомагає. Очевидно, що й Президент та його дорадники знають, що самими лише молитвами не зарадять лихові. Щоб лікувати будь-яку недугу, треба знати спершу її причину. Причини муринських заворушень численні і дуже складні. Президент зробив правильно, покликавши до життя 11-членну дорадчу комісію з найкращих знавців міжрасових відносин в Америці, справ публічного ладу і міської адміністрації, щоб вони власне й з'ясували всі ті складні чинники, які в сумі проявились у тих бурхливих, безглуздих і кривавих заворушеннях. З-посеред численних коментарів на цю тему, зокрема про минулотижневу промову Президента із закликом до всенародних молитов за міжрасове замирення та за привернення спокою і ладу в країні, одна заввага особливо варта пригадки: тієї промови Президента і подібних промов, закликів і статтей не слухають, не читають і про них не знають та й не хочуть знати ті, які вчиняють такі заворушення.

Буває, що проповідник у церкві чи промовець з естради на патріотичній імпрезі картає неприявних, забуваючи про те, що він звертається на невідповідну адресу, бож неприявні не чують того, що він говорить. Коли всі білі, як і відповідальні муринські лідери, погоджуються, що найбільшу безпосередню й посередню шкоду мають від отаких насильницьких актів, як грабунки, підпали й смерть від снайперських пострілів самі мурини, то суть справи зводиться до того, щоб довести до свідомости цього факту активних спричинників і учасників тих авантюр. Треба расової рівности у теорії і в практиці. Але й не вільно покривати вбивникам, підпалювачам та грабіжникам. І треба створити атмосферу правопорядку.

Щоденне завдання

„Якби знав, де впав, то й соломки б підіслав"... Коли б знали наперед, де доведеться впасти, зазнати невдачі чи програти справу, напевно вжили б різних заходів і збільшили б шанси, щоб не впасти, виграти, перемогти. Однак, є справи, в яких нам, вільним представникам великого українського народу, самою долею покликаним говорити від імени того, кому заборонює говорити Москва, — надзвичайно тяжко виграти.

До таких справ належать українські гасла в більшості світових енциклопедій, у яких і досі знайдете „Малоросію" замість „України", „російських козаків", відомості про „добровільний" союз республік СССР тощо.

Проте, з назбираного за два останні десятиріччя досвіду відомо, що багатьом подібним лихам можна запобігти, якщо діяти вчасно. Сл. п. д-р І. Бучинський та польський поет Юзеф Лободовський в Еспанії зробили Україні велику послугу тим, що до „Еспанської Енциклопедії" написали вірні, історично точні гасла про Україну, а д-р І. Бучинський ще й великий огляд української драматургії від найдавніших часів — для „Світової Театральної Енциклопедії", що вийшла в Мадриді еспанською мовою для всіх еспанськомовних країн світу. Д-р Галя Горбач, проф. Галина Наконечна та ін. у Західній Німеччині подали обширні гасла про Україну для німецьких енциклопедичних видань; те ж саме в Канаді зробили д-р Ярослав Рудницький та ряд інших наших науковців. Таким чином, при наполегливій і завбачливій праці представників нашої науки таки можна мати певні успіхи в ділянці об'єктивної інформації про Україну.

До одного з невідкладних наших завдань належить тепер справа вміщення правдивих інформацій про Україну в 9-томовій „Історія Людства", перший том якої вже вийшов у в-ві Р. Ляффона в Парижі, з рамени ЮНЕСКО. Ця ж „Історія Людства" виходить англійською мовою в Ню Йорку, еспанською в Буенос Айресі і т. д. та іншими мовами, включно з російською. В цій книзі про людство Україна мусить бути представлена такою, якою була її історія і якою вона є нині. Боротьба за українську правду — щоденне завдання, і тільки наша постійна увага цій справі може принести успіх.

Проф. Іван М. Чинченко

1941 РІК НА НАДДНІПРЯНЩИНІ

(Зі сторінок авторового щоденника)

(1)

Підготовляючись до відзначування 50-річчя так званої жовтневої революції, совєтські газети переповнені статтями і „науковими розвідками" про „грандіозні досягнення" на економічному і культурному полі за час панування комуністичного режиму. Особливо багато появляється статтей про „дружбу народів", про „соціялістичне співжиття" всіх поневолених там народів, про успішне здійснення програми партії, про злиття всіх націй.

Але дійсність показує зовсім іншу картину. Післятого, що його я пережив і що переживає кожний українець, а особливо наш селянин, здібний логічно і критично мислити, він замкнувся в собі, став мовчазним.

Автор цих рядків мав щастя бачити українських людей з відкритою душею протягом липня і серпня 1941 року. Я був у першій похідній групі, що 7 липня 1941 року вийхала зі Львова до Києва, щоб там поінформувати про відновлення Української Держави, проголошене у Львові 30 червня того року. Я не належав до жадної організації, до жадного політичного середовища. Вихований у підсовєтській дійсності, я лише початкову школу закінчив за царського режиму, а середню і високу освіту здобув уже за совєтської влади.

Похід на Київ

Біля будинку „Дністра" у Львові зібралось багато людей, переважно молоді, випроваджуючи нас на ту небезпечну місію, до командувач Східного фронту, фельдмаршал фон Бравхіч, заборонив українцям всяку політичну діяльність під карою смерти. Мене, зокрема, проводжали студенти Ветеринарного інституту, де я працював.

Отже, від'їжджали у невідоме, приготовані на найгірше: або німці розстріляють, або закатують десь совєтські партизани, від яких аж кишіло в житах та лісах.

Переїжджали Галичиною і Волинню, що ще недавно були окупвані Польщею. Скрізь українське населення вітало нас тріюмфально. Переїхавши колишній польський кордон коло Корця, ми спостерігали вже зовсім іншу картину: люди, які працювали в полі, або з байдужністю або, здавалося, навіть з ворожістю поглядали на нас. Отже, замкненість і недовір'я серед підсовєтських людей тривали.

Недалеко Житомира ми наздогнали передову лінію фронту, де були свідками двогодинного бою між двома окупантами України. До речі, вермахтівці ставилися до нас дуже добре, і якийсь час ми були майже на повному їх утриманні.

Пізно вночі прибули ми до міста. Переночувавши на передмісті, на якомусь подвір'ї, раненько знову рушили в дорогу — в напрямку на Київ. За кілька кілометрів від Житомира мало не наїхали на заміновану частину автостради Львів-Київ, але вояки, які працювали над розміновуванням, зупинили нас. Ще б одна мить, і наше вантажне авто вилетіло б у повітря.

Завернули нас до якогось села, де ми мали чекати майже два місяці, поки німці з Білоруси взяли Чернігів, і „непереможна" червона армія втекла з Києва.

Виїзд до Фастова

Їхали ми разом з військовою валкою, і німецькі журналісти називали нас „союзною бригадою". Було нас 14 осіб: 10 галичан і 4 придніпрянці.

Місто Фастів лежить при автостраді, що йде на Київ. Це вузьке і довге місто. Постало питання: як зібрати його мешканців на збори? В'їжджаючи до міста ми піднесли жовто - блакитний прапор, і... несподіване явище: доки ми доїхали до приготованого місця постою на подвір'ї колишнього районового суду, за нами прийшло кілька сотень українців.

Потім вислали ми ще двох юнаків, колишніх учнів десятирічки, з нашим вантажним автом по вулицях міста. Ті юнаки стояли на авті і тримали наш розгорнений прапор. І цим рапором прапор привів на подвір'я суду ще кілька соток мешканців.

Але знову питання: де вмістити людей? Заля суду могла вмістити 300-400, а було їх до 2000. Отже, решті прийшлося стояти на подвір'ї біля відчинених вікон.

Проведенням зборів зайнявся автор цих рядків.

Дромотичний перебіг зборів

Нашим друзям з Галичини я сказав, щоб вони не втручалися в справу організації і проведення зборів, лише спостерігали і вчилися, як працювати з українцями на Придніпрянщині. „Всі ви, — додав я, — вмієте працювати з галицьким селянином. Ми, придніпрянці, і ви, галичани, протягом 300 років, а особливо останні 20 років, варилися в різних котлах. Психологія того ж самого народу, що був під різними окупаціями, відмінна, і це треба враховувати".

До президії покликав я письменника Йосипа Позичанюка і колегу Сака, якого не пам'ятаю першого імени. Відкрив збори і коротко поінформував присутніх про ситуацію. Згадав і про жахливий большевицький терор, що його пережив український народ. Нема такої родини в Україні, — сказав я, — що б не втратила когось із найближчих". При цих словах на залі зчинилося щось несамовите. Сталося так, що я торкнувся найболючішої рани народу-страдника. З великими труднощами вдалося нам заспокоїти людей.

(Далі буде)

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Проф. Оксана Борушенко

УКРАЇНЦІ У БРАЗИЛІЇ — ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО ПОСЕЛЕННЯ

(Доповідь, виголошена на конференції СФУЖО в Куритибі, Бразилія)

(3)

Громадське життя

Громадське життя в Бразилії пов'язане з церковними організаціями при парохіях. Перші осередки організацій, головно з освітніми завданнями, постають після 1900 р. Першим з них було т-во „Просвіта" в Куритибі, засноване 1902 р. за участю делегата матірнього т-ва „Просвіта" у Львові, Степана Петрицького. Згодом постали й інші культурно-освітні товариства під традиційною назвою „Просвіта", т-во ім. Шевченка й інші. До першої світової війни їх було 32. Ті товариства не були між собою пов'язані, діяли самостійно. Спроба створити для них осередок в Куритибі була безуспішною, великою мірою тому, що вже тоді назрівав поділ української громадянства в Бразилії на велику групу ліберально-радикальних просвітян із Куритибською „Просвітою" на чолі і консервативно - народну масу, під проводом оо. Василіян в Прудентополі. Обидві групи видавали свої пресові органи.

Також не вдалося намагання організувати спільний осередок українського життя в Бразилії, як Укр. Народна Рада в Прудентополі і I. Загальному Конгресі Українців у Бразилії — 1910 р., як і Укр. Народна Рада в Бразилії, створена на З'їзді в Дерізонії 1919 р. Не став таким осередком і Український Союз, заснований на Конгресі Українців Бразилії, що відбувся в 1922 р. в Дерізоні.

Український Союз заснований в 1922 р. з осідком у місті Порто-Уніон, а від 1934 р. в Куритибі, з початком заведення в Бразилії диктатури в 1938 р. змінив назву на Хліборобсько-Освітній Союз, що став культурно-освітньою централею українського життя в Бразилії, але 1940 р. був змушений припинити діяльність, як і всі інші українські товариства, після опублікованого владою декрету про т. зв. націоналізацію культури.

Після закінчення другої світової війни і ліквідації націоналізаційного режиму, між українцями відновилося громадське життя. Так 1947 р. відновив свою діяльність Хліборобсько-Освітній Союз, ХОС. Того ж року засновано т-во Прихильників Української Культури (ТПУК). Обидва товариства мають філії в естадо Парана і виявляють (головно в ХОС) живучу діяльність та проводять радіомовні пересилання спершу українською, а тепер на домагання уряду — португальською мовами. В 1949 р. засновано в Сан-Павльо товариство „Соборність", яке веде культурно-освітню діяльність.

З інших громадських організацій треба згадати насамперед жіночі. З 1924 р. діє при ХОС автономна Жіноча Організація, яка є членом Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, (СФУЖО) і має свої Відділи при більшості філій ХОС. Жіноча секція існує також при т-ві „Соборність", а при обох Церквах діють згадані вже жіночі організації. Велику працю на полі виховання веде згаданий вже Інститут Катехиток Серця Ісусового в Прудентополі. В днях 24 і 25 червня 1967 р. відбувся за ініціятивою СФУЖО в Куритибі З'їзд Українських Жіночих Організацій з усієї Латинської Америки.

З молодіжних організацій діяло в 1930-их роках товариство „Молоде Козацтво", зорганізоване 1931 р. православним священиком о. Дмитром Сідлецьким в Ираті, яке згодом поширило свою діяльність на низку інших місцевостей (в 1935 р. мало 17 відділів і 345 членів). Тепер діють молодіжні організації при обох українських Церквах. З відновленням діяльности ХОС по останній світовій війні засновано при ньому „Літературно-Спортовий Клюб Молоді", КЛИМ, що проявляє успішну діяльність. В ньому формуються майбутні громадські діячі. При укр. католицькій церкві в Куритибі існує гурток українських студентів „Марумбі", а при „Соборності" в Сан-Павльо існує СУМ (Спілка Української Молоді).

Культурне життя

Великі зусилля присвятили українці Бразилії своєму шкільництву. Його початки припадають на 1897-98, коли, переважно з ініціятиви священиків, стали організуватися домашні школи, в яких навчали за скромною оплатою більше письменні поселенці. Під час другої масової еміграції від 1907 р. число цих шкіл зросло. Для поліпшення справи 1913 р., з ініціятиви оо. Василіян, створено Шкільний Союз. 1913 р. в Бразилії було 35 українських шкіл, в тому числі у самій муніципії Прудентополе 22 з 630 учнями, 1920 р. їх було 41, і це число утрималося до 1938 р., коли з початком диктатури та асиміляційної політики українські школи, а згодом товариства та преса були закриті, і навіть священикам заборонено виголошувати проповіді українською мовою. В розвитку українського шкільництва велику ролю відіграли С.С. Служебниці, що в 1938 р. мали 18 шкіл, декілька з них із інтернатами для молоді.

Спроба створення української гімназії не мала успіху (нижча гімназія в Порто - Уньоні діяла лише в 1926-1927 рр.), проте о.о. Василіяни зорганізували в Прудентополі 1932 р. свій новіціят, а 1935 р. — річну середню школу — малу духовну семінарію ім. св. Йосифа з українською і португальською мовами навчання. Тепер ця єдина в Бразилії середня школа, де молодь може набути знання української мови, літератури й історії. Лише в школах, що їх ведуть С.С. Служебниці і Катехитки, навчають також української мови, як доповнючий предмет навчання. Натомість майже при всіх церквах і громадських установах існують річні або двомісячні курси навчання рідної мови. Вчать також і по приватних домах.

Збереженню і культивуванню української народної культури дуже сприяє плекання народного мистецтва, танку, пісні, вишивки, писанкарства. Українська фольклорна група при Українсько - Бразилійськім Клюбі бере постійно участь в бразилійських фестивалях і користується значним успіхом. Вона найчисленніша з усіх етнічних груп в Бразилії (120 членів) і зорганізована заходами Хліборобсько - Освітнього Союзу. Поширення української народної культури серед бразилійського світу сприяють також виставки мистецтва, влаштовувані нашими жіночими організаціями.

Преса і видавництва

В перших роках українського поселення в Бразилії не було місцевої преси. Спорадично доходила сюди преса з рідних земель — головно „Місіонар" та з Америки „Свобода". Першими українськими газетами, що поча-

(Закінчення на ст. 3-ій)

ЗА ЧАСИ СПОКІЙНІ ГОСПОДЕВІ ПОМОЛІМОСЬ

ІЗ ЗАКЛИКУ МИТРОПОЛИТА КИР АМВРОЗІЯ З ПРИВОДУ ДНЯ МОЛИТВИ ЗА СПОКІЙ

Ми були свідками сумних подій, які мали місце в деяких містах ЗДА. З преси, радіо та телевізії ми довідались про грабежі, підпали та вбивства невинних людей, доконані злочинними руками. Ті злочини потрясли до глибини американським народом.

З приводу порушення громадського спокою і порядку, Президент З'єднаних Держав Америки звернувся до американського народу в четвер вечором 27 липня 1967 року, осуджуючи доконані злочинними руками злочини, і закликав увесь народ, народних і церковних провідників до молитви в неділю 30 липня 1967 року, щоб мир, згода і правопорядок запанували в американському народі.

Ми, українці католики, висказуємо наше щире співчуття нашому Президентові і всім американським громадянам, які зазнали великих втрат на майні, здоров'ї й навіть втратили життя. Український поселенці, які втратили все майно на рідних землях, глибоко болють нещастям, яке навістило американські громади, серед яких вони живуть.

Дивлячись на сваволю безвідповідальних людей, насувається питання: Чому такі варварства діються в американських містах? Хто діє поза кулісами тих злочинів? Хто понесе відповідальність? Сьогодні важко відповісти на ці питання. Нехай історія скаже колись своє слово. Такі сумні візи останніх двох тижнів пригадують нам слова Юрія Федьковича:

> Хоч добро є в світі в краю,
> Хоч є воля, хоч є хліб,
> А як миру в нім немає,
> Край свій рідний, якби гріб!

Без найменшого сумніву, крім соціяльних і расових проблем, діє та сама невидима рука, яка викликає заворушення між молоддю в школах, кидає куклі незгоди між робітниками та намагається знищити національну свідомість різних народностей, не поминаючи української спільноти. Ту підпільну роботу ворожа рука вже давно продовжує в українських організаціях, а в останніх трьох роках вороги Церкви і народу почали вдаряти не тільки на народні організації, але не залишили в спокої й Українську Католицьку Церкву в ЗДА. Вони влазять до церковних організацій, щоб посіяти душпастиря з парохіянами або викликати ворожі відношення до законної церковної влади, поширюючи злобні, кривдячі і неправдиві наклепи.

Як приглянемося тим лжепророкам, хто вони є? Яка їх ціль? Чи дійсно вони дбають про славу Божу, добро Церкви і української спільноти? Ні! Їм не ходить про Божу славу і народну справу. Якби вони дбали про справу Божу і народну справу, тоді не вживали б злобних інтриг проти церковних і народних провідників, не захвалювали б наших релігійних і народних ворогів. Якби Тарас Шевченко з'явився між нами, то знов повторив би слова з псальма 12:

> Мій Боже милий! Як то мало
> Святих людей на світі стало!
> Один на другого кують
> Кайдани в серці, а словами,
> Медоточивими устами
> Цілуються і часу ждуть,
> Чи швидко брата в домовині
> З гостей на цвинтар
> повезуть?

Дорогі в Христі! Не дозволяйте, щоб у Вашій присутності несовісні люди порушували восьму Божу Заповідь: „Не свідчи ложно на ближнього свого". Не дозволяйте тим лжепророкам нищити добре ім'я невинних людей. Сьогодні найбільші злочинці мають право боронити себе перед судом, а як поступають ті, що нищать добре ім'я ближнього? Вони оскаржують і засуджують невинних людей. Тому не дозволяйте, щоб вони вигорювали видуману неправду. Словами Ісидора Воробкевича кличу до Вас, Дорогі в Христі:

> Залишімо вже роздори
> І незгоду і вражду,
> Засадім у серця наші
> Згоду і любов нову.

Будьте амбасадорами миру, згоди і любови! Сам Божественний Спаситель обіцяє нагороду тим, що ширять мир-спокій: „Блаженні миротворці, бо вони синами Божими назвуться" (Мат. 5, 9).

З'єднані молитвою з усім американським народом, благаймо Всевишнього, щоб ми могли в спокої жити, працювати і славити Бога. Тож „за часи спокійні Господеві помолімось".

Михайло Данилюк

ПОВСТАНСЬКИЙ ЗАПИСНИК

(23)

— Ага...

— А нашій?

— Ага...

— Як же ви думаєте співпрацювати з ними і з нами? Тоді в що ви вірите?

— В Україну...

Запала мовчанка. Блакитний крутнувся на закаблуці і почав міряти долівку широкими кроками. Цей селянський хлопець з-під Дунаєва загнав усіх присутніх на слизьке. І то одним словом. І сказав так спокійно, так щиро, що всіх позатикало.

— Як же ви собі уявляєте співпрацю? — допитувався Блакитний. — Кому ж хочете підпорядкуватись?

— Співпрацювати буду з усіма. А підпорядкуватись хочу вам. У вас є військовики. Там нема. Нам треба вмілої руки.

Нарада затягнулась. Блакитний радився з Вихорем і Залізняком у садку. Вихор переконував, що Шкляр та Іскра „горло переріжуть" за таку спілку. Залізняк вважав, що варто пробувати. Блакитний вирішив, що тратити відданих справі хлопців — гріх. Вирішив узяти це на свою відповідальність.

— Тріска, ви зараховуєтесь у команду Почаївського району. Зголоситесь до бойового команданта Нечая. Зв'язок Залізняк дасть. За тиждень я у вас буду. Приготуйте хлопців, — розпоряджував Блакитний.

— Приготую. За тиждень буду мати сорок! — моргнув чорною бровою Тріска, перекидаючи через плече блискучу „фінку".

Значить, і на Почаїв поширюємось.

Василь передав зв'язок до людини на Вишенецьк. Прийде на другу неділю сюди. Здасться, має вже кількох людей.

Катербур прислав зв'язкового. Є людина, що перейме бойову команду на Катербур і Дедеркали. Псевдо — Граб. Заявив районовому провідникові, що йому вже досить політики і хоче йти в бойову сітку. Матеріял, здається, надійний.

Шкляр передав, що через кілька днів буде тут Білий. Цікаво познайомитись.

∴

8 липня 1942.

Отже, приїхав Білий. Це — обласний бойовий референт. Блакитний його поправив: не референт, а комендант. Починаймо, мовляв, уживати військової номенклятури. Ми ж не „Просвіта"...

Власне кажучи, тепер Білий є бойовим комендантом усього інспекторату Волинь-Поділля. Він справді білий: шкіра, як папір, дуже ясні сині очі, білі навіть брови та вії. Сидів у хаті Лисого.

Білий — це той, що втік з-під розстрілу в Кременчуці. Широкі шрами на руці, шиї і на лівому плечі. Його, по правді кажучи, стріляли двічі: раз німці, а згодом большевицькі партизани біля Зв'ягеля. А тепер він сидить, курить грубу цигарку і сміється: таких куль не беруть...

Білий здається одчайдухом, якому море по коліна. Але терену ще не має „в пальцях", бойові зв'язки лише ставить на ноги. В розмові з Блакитним і Лисим натякнув, що там, „угорі", тільки розпочинають вирішувати, що саме робити: будувати виключно політичну сітку з бойовим референтом, чи творити окрему бойову сітку поза прямим організаційним керівництвом? Виявилось, що Крем'янець був однією із експериментальних одиниць будування окремої сітки. Хотів знати думку місцевих.

Лисий і Блакитний були одностайні. Блакитний, як був язикатий — реферував: необхідна окрема бойова сітка. Поперше — подвійна сітка дає змогу краще конспірувати увесь рух. Подруге — до бойової сітки можна прибрати людей, які не мають охоти „бавитися політикою". Потрете — бойовий, а згодом повстанський рух, що на нього таки заноситься, можна поставити на широку національну базу і цим вибити з рук інших революційних груп охоту творити партійні армії. Почетверте — поставивши певний бойовий кадр у сітці, можна ввесь час і енергію присвятити виключно бойовим справам і тим піднести цілу ділянку на вищий рівень.

Білий був повністю згідний з такими думками, навіть руки затирав, мовляв, тепер він з Вітькою справді „вгорі" почне революцію. Ось як тільки повернеться до Рівного!

Хоче подивитись на кілька наших боївок. Зв'язківці пішов до Залізняка, щоб той підготовив щось „на показ". Білий залишиться тут ще кілька днів. У міжчасі також хоче побачити районових бойових керівників із тих місць, де вже ведеться робота.

∴

15 липня 1942.

Білий від'їхав. Із своєї візити був вдоволений. Забрав із собою кілька примірників інструкції бойового вишколу, які тут уже вживаються. Їх виготовили сотник Орлик, бунчужний Лисий і поручник Блакитний. Цю рангу одержав він свого часу у військовій школі.

Степан Куропась

ШИКАГОВСЬКА ХРОНІКА

Об'єднання б. Воянів України відділу Ширші Східини в суботу 24 червня, в Домі Пласту, в присутності 30 членів, які заслухали звіт голови організації П. Матейціва — делегата на 9-ий делегатський з'їзд до Філядельфії. Шикаго відограло там важливу ролю: інший делегат, інж. Б. Білинський, проводив з'їздом. Із звіту ми довідалися, що З'їзд не був таким імпозантним, як про нього ми читали в пресі.

Була також мова про плян праці в зимовому сезоні. Інж. С. Куропась запропонував свій хутір біля Реношi на Вояцький фестин.

Червень — місяць весіль, і того місяця їх було багато в українській громаді обох віровизнань. Я закінчив той сезон 25-го червня на весіллі панни Віри Калужної і Роберта Ґардінґа. Віра — це дочка Олександра Калужного, першого фінансового секретаря 114-го Відділу УНСоюзу, заснованого о. Миником 15 років тому. Велика громада православних зі собору св. Володимира, де панство Калужні є дуже діяльні, заповнила залю Пинбила на Дивирін вул., на чолі зі своїм парохом о. Білецьким. Союзовці з 114. і 301 відділів прибули масово, й імпреза була дуже гомона та весела, з гарною оркестрою.

Оленка Ґікава - Сацюк, шикагівська активна діячка у відкритому листі до В. Гриника в журналі Зарова „Смолоскип", написала дослівно так: „Поки Ви росли, завдяки їх трудам сьогодні Україна не є незнаним словом в Америці, такою як вона була, коли ми сюди приїхали після другої світової війни, (підкр. наше) Оборонюючи проф. д-ра Смаль-Стоцького, вона зробила кривду старій еміграції. Тут треба нагадати про Український День в Америці проголошений Конґресом; про конґресмена Геміля, про апдисцію українців у през. Тефта, про делеґацію американських українців на Мирову Конференцію у Версалі; про Світову Виставку 1933 р. в Шикаґо, де національно Україна мала свій павільйон, ресторан, концертову сцену, програму (півмільйон відвідали 1½ мільйона людей). Виставку відвідав през. Гувер. І все це заходами т. зв. заробітчанської еміграції. Чи таку штуку можна би втяти тепер, коли навіть приготування до СКВУ натрапляють на деякі трудності. Раджу добрим людям перечитати товсту книгу УНСоюзу, з нагоди 40-ліття, яка скаже їм багато більше і коштує всього 1 дол! Закінчує п-і Оленка Ґікава-Сацюк „не тратьте Ваших сил у понижуванню їх, бо за ненависто до них не вистарчить Вам енергії, щоб позитивно працювати для здійснювання Ваших ідеалів." Так пані Сацюк радить п. Гриникови, а я таку саму пораду даю їй.

Ія Мацюк

Любо Мацюк

В останній хроніці сталася кривда Денверській громаді. Секр. союзового відділу п. Кальбу названо Коцюбою, бо видно друкар не прочитав правильно його прізвища, або дуже любить Коцюбу, який дійсно у Денвері живе. Не згадано предсідника 40-го відділу ОДВУ п. Стебельського, який переселився до Денверу з Ню Арку. В домі його були зібрані відділу і перша гостина денверців. Він керував зборами, на яких я реферував про „9-ий Конгрес УККА і СКВУ;" секретарював мгр. Костюк. Перепрошую за недогляд.

Ія і Любо Мацюки — відомі артисти співу, вступили до УНСоюзу. Пані Ія мала взяти участь в концерті І. Франка під час Конвенції УНСоюзу, але була в турне по Південній Америці. Пан Любомир тоді виступав. Обос артистів запрошено до мистецької участи в імпрезі 50-ліття Української Революції і Збройних сил України. Панство Мацюки це найновіші члени в поході УНСоюзу до 100 тисяч членів.

Роковини 50-ліття Української Революції заплановані екзекутивою Громадського Комітету на 22 жовтня б.р. Програма буде узгіднена на зборах Ширшого Комітету 4-го серпня. На зборах будуть покликані три комісії — програмова, фінансова і пресово-інформаційна. Проситься неділю 22 жовтня залишити для відзначення цієї великої дати і не влаштовувати інших імпрез.

Два пікніки в неділю дня 16 липня, відвідав я в товаристві обласного організатора УНСоюзу В. Гіряка. Пікнік православної громади катедрального Собору св. Володимира у Форест Гіл сторого мав, як і щороку, багато людей. Головою парохії є там Микола Ткачук, орг. УНСоюзу, який разом з парохом о. Білецьким стрінули нас та проголосили гучномовцем про наш прихід. Ми вже вертали з пікніку 395-го відділу УНСоюзу з Палотайну, що мав свою імпрезу на хуторі п. Іванова в Кристал Лейк, і вагостили на православний пікнік порядком „паблик рілейшен". Про надзвичайну імпрезу в Кристал Лейк напишу окремо.

Конференція „ад гок" головних контролерів Іванчука і Пудили, обласного орг. В. Гіряка і м-предсідника УНСоюзу інж. Ст. Куропася відбулася у вівторок 18 липня, на хуторі біля Кеноші. Обговорено союзові справи, справа походу до 100 тисяч і застій шикагівської громади на тому полі. Виміна поглядів дала багато вовикудумок і плянів для акції організування нових членів.

Нових чеських емігрантів в нашій громаді дуже мало. Чехи великі слов'янофіли, а властиво — русофіли. Вони завжди хотіли бачити „вельке Руско", як покровителя всіх слов'ян... Тому вони від москалів не втікали, аж поки „братркі Русове не зіпхнули Масарика з вікна. Один з чеських емігрантів, ген. Ференцік бувколись, як доктор ветеринарії, командиром всіх кінських з'єднань Чехо-Словаччини. Він є експертом від годівлі і розплодових стаєнь коней. Славні коні „кладруби" або „ліпіцани" врятував від совєтського полону американський ген. Петон. Він скорше від москалів заопікувався кіньми і тій цінний розплодовий матеріял Америка перевезла до стейту Іллиной. Коні знаходяться тепер під опікою ген. Ференцька в мастку Темпел Сиита, на 400-акровім господарстві у Вадсворт. Ген. Ференцік є активним членом Польсько-Українсько-Чехо-Словацького Союзу, головою якого на цей рік є д-р Павло Турула. Чехи перестали бути русофілами і визволення Чехо-Словаччини „від братів русів" хочуть доконати в союзі з українцями.

Д-р Семен Кочій, довголітній союзовець і кол. урядовець 221-го відділу УНСоюзу, а тепер тростист, має оправданий жаль до „Свободи" і УНСоюзу: минулого року з нагоди його 70-ліття писали про нього газети Америки і Канади, а „Свобода" мовчала. „Може тому, що не знала?" — питав я доктора „Знала, бо допис про мене і мій ювілей та імпрезу в Маріна Сіти з того приводу було послано до „Свободи". „Я напишу про це в хроніці", — запевнив я шановного доктора, в присутності обл. орг. Гіряка. Що тут і роблю.

Ню Гейвен, Конн.

ДІЯЛЬНІСТЬ С.У.А.

66 Відділ засновано дванадцять років тому і він є найстаршою клітиною СУА в нашому стейті. Хоч кількість членства не велика (37), то можемо похвалитися деякими успіхами в праці.

Наш Відділ віддавна матеріяльно допомагає двом українським школам — в Бельгії та Німеччині. На ту ціль ми вислали до Централі СУА за півроку 186 дол.

Кожного року в різдвяному часі Відділ влаштовує свято „Просфори", на якому переводиться збірку добровільних датків на хворих залишенців в санаторії в Гавтінгу, Німеччина. Цього року ми зібрали 166 дол.

Відділ багато жертвував в минулому на побудову Українського Університету в Римі, а тепер ми переслали на руки Кардинала Сліпого 1100 дол. на цей університет. Сума ця, це чистий дохід із весняних вечерниць, які влаштував Відділ. Вечерниці були получені з презентацією цьогорічних випускників обох Шкіл Українознавства та української молоді, яка закінчила американські середні школи. Вечерниці відбулись 27 травня і це була одна з найкращих місцевих імпрез.

Гарно розвивається співпраця Відділу з місцевими установами, організаціями та сусідніми відділами СУА (Бріджпорт, Гартфорд) Відділ є постійним платником Національного податку (25 дол.). Голова Відділу п. Ростислава Яхницька є активним членом Ділового Комітету для відсвяткування 50-ті Річниці Відновлення Української Державности.

Відділ співпрацює з двома Церквами, із Школами Українознавства, молодечими організаціями та спортовим товариством „Довбуш". Нещодавно відбувався в нас відбиванковий турнір. Відділ був фундатором чаші для найкращої дружини.

Управа також не забула про наших юнаків, які перебувають на фронті у В'єтнамі, висилаючи для них у передвеликодньому часі харчові пакунки із символічною писанкою.

Крім цього, маємо ще імпрези внутрішнього характеру. На початку травня ми гостили в себе голову СУА, п. інж. Стефанію Пушкар. Це була небуденна зустріч, яка внесла багато нового в працю нашого Відділу і скріпила нашу організаційну єдність. На щомісячних ширших сходинах, крім справ чисто організаційних, відчитуються реферати на виховні чи ідеологічні теми.

Це відбувається, часто, з уділом ширшого громадянства, як це було в лютні, коли п. д-р Олена Томорут опрацювала реферат, присвячений пам'яті Ольги Басараб. В повакаційному сезоні Відділ плянує підготовчу працю над заспуванням світлички для дошкільних. Маємо в проєкті влаштування забав для наймолодших. Маємо також в пляні пожертви на Фонд Катедри Українознавства, Науков й Осередок в Сарселі, Український Старечий Дім, Музей Народного Мистецтва в Ню Йорку. На усі ці цілі Відділ черпає дохід, головно, з передсвяточних базарів, продажу печива, яке пані жертвують, та з імпрез.

Нашим ідеалом, до якого ми послідовно змагаємо, це якнайбільша кількість членства, без огляду на соціяльне походження, політичні переконання чи віросповідування, та дружня співпраця з різними установами, орґанізаціями для добра українського народу.

Анна Кузьо, прес реф.

На оселі СУМ у Барабу встановлено пам'яткову мармурову плиту

Барабу, Висконсин. — На оселі СУМА „Чорний Ліс", розташованій приблизно за 200 миль від Шикаго, на початку липня, під час посвячення нових будов було встановлено велику мармурову плиту з таким написом українською мовою: „На вічну честь і славу нескореного Українського Народу та Його невмирущих Героїв в 50-ті роковини Української Національної Революції й 25-ті роковини створення Української Повстанської Армії (УПА) — Відзначаючи „Акт Відновн Української Державности з дня 30 червня 1941 року" — Таблицю цю вмурували: Члени Організації Українських Націоналістів (ОУН) — Року Божого 1967".

Акту посвячення новобудов довершив о. ред. Ярослав Свищук, головним промовцем під час святкування був о. ред. Семен Іжик з Канади.

УКРАЇНЦІ У БРАЗИЛІЇ —

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ли виходити в Бразилії, були одночасно „Зоря" в Куритибі, в 1907-9 рр. ред. Степан Степан Петрицький, напрям радикально - ліберальний, наклад 500 примірників, і там же „Прапор", згодом у Прудентополі (1910-1911), католицького напрямку. Їх замінили „Місіонар" (1911 р.) і двотижневик „Праця" (1912 р.), видавані о.о. Василіянами в Пруденгополі. Обидві ці газети з деякими перервами (зокрема 1940-46 рр.) виходять і тепер — перша під назвою „Український Місіонар" з накладом близько 2,500 примірників, і друга як тижневик релігійно - католицького напрямку, з накладом 2,500 прим. Третьою газетою, що виходить нині, є тижневик „Хлібороб", заснований 1924 р. поетом Петром Карманським, під назвою „Український Хлібороб", що виходив спочатку в Порто Юніго, а з 1934 р. в Куритибі, як офіціоз ХОС (колись Укр. Союзу); його напрям націоналістичний (група полк. Мельника); наклад близько 3.000 примірників.

Між різними періодиками, що існували короткий час, заслуговують на згадку місячник „Україна" (1919 р.) в Куритибі, місячник Самоосвітник" (1935-40 р.) Пруденгополі, „Наш Напрям" (1937-38) в Куритибі та „Наша Думка" (1948 р.) в Сан-Павльо. Крім згаданих трьох часописів, виходить ще „Українська Православна Нива". Видавництво о.о. Василіян у Бразилії випустило вже 70 книжок релігійного і національного змісту.

ПІДГОТОВА ДО СКВУ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

бенкету, публічні зв'язки, публікації та інформації й подібне. М. Плавюк з Президії ПАУК займається зокрема справою різних світових конференцій, що мають відбутися в рямках СКВУ.

Окрема відкомісія, за яку опісля звітував мгр. М. Сосновський, приготовила — згідно з Манифестом про скликання СКВУ — принцип запрошення гостей на Конгрес.

Багато уваги, як на нарадах Президії ПАУК так і на нарадах Підготового Комітету, віддано справі програми запланованої з нагоди СКВУ великої маніфестації в Медісон Сквер Гарден. На цю тему було ряд суперечностей і остаточно опрацьовано компромісовий проєкт, який ще в найкоротшому часі має бути узгіднений з заінтересованими колами. В основі не було жадних застережень щодо самої маніфестації, як і виступу на ній американських чи канадійських представників. Трудність була тільки у визначенні характеру маніфестації та добору українських промовців. Президія ПАУК впевнена, що передбачений тепер компроміс остаточно усуне і цю трудність.

Усі учасники нарад погоджувались, що ці наради належали до найуспішніших та що вони остаточно завершують основну підготову СКВУ. Залишається ще до виконання ряд практичних завдань, але є всі підстави вважати, що запланований на листопад Світовий Конгрес Вільних Українців здійснить і виправдає зв'язувані з ним великі надії.

Учасники нарад

У монтреальських нарадах взяли участь (подаємо за тим порядком, за якими вони вписалися в книжку учасників):

З Канади: о. д-р В. Кушнір, І. Сирник, М. Плав'юк, Є. Мастикаш, М. Сосновський, О. Матла, Т. Гуменюк, С. Гаєвський, Г. Залуський, А. Білоцерківський, А. Степовий, В. Сойко, В. Верига, Катерина Кравс, Стефанія Савчук, Я. Кальба, пані М. Дима, Василишин, М. Граб, Чайківський.

Із ЗДА: А.Батюк, С. Куропась, Р. Крупка, М. Прокоп, С. Карапінська, Стефанія Пушкар, Вол. Михайлів, М. Стахів, І. Білинський, А. Драган.

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що дня 29-го липня 1967 р. заснула в Найсвятішим Тайнами нежданою відійшла у Вічність на 69-му році свого трудолюбивого життя

НАША НАЙДОРОЖЧА ДРУЖИНА, МАМЦЯ і БАБУНЯ

бл. п.

Магдалина з Андрійовичів КАЛЬБА

б. учителька і учасниця Визвольних Змагань.

ПАНАХИДА відбудеться в похоронному заведенні п. Бугая у Дітройті - Гемтремк 31-го липня, о год. 7:30 вечором.

ПОХОРОН з того ж заведення у вівторок, дня 1-го серпня 1967 р. о год. 9:15 до української католицької церкви св. Йосафата в Дітройт - Ворен, а відтак на кладовище Mt. Olivet в Дітройті.

Тяжким горем прибиті:
РОМАН — муж;
ОЛЕГ — син;
МАРІЯ — сина́ва;
ОРЕСТ, ІГОР і БОГДАН — внуки;
о. ЄВГЕН і ЯРОСЛАВА ЦЕГЕЛЬСЬКІ — свати;
СЕСТРА і БРАТИ з родинами в Україні.

Замість квітів на могилу Покійної проситься складати пожертви на Український Католицький Університет у Римі.

Roman Kalba
26618 Haverhill
Warren, Mich. 48091

У неділю, дня 6-го серпня 1967 р.

в ДРУГУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п.

Д-ра ЄВГЕНА ПРИХОДЬКО

у СОБОРІ СВ. ВОЛОДИМИРА

82-га вулиця в Ню Йорку

буде відслужена

ПАНАХИДА

про що повідомляють:

дружина — д-р ТАТІАНА ПРИХОДЬКО
дочка — МАРІАННА ЗАДОЯННА з чоловіком

Замість квітів на могилу

бл. п. ОЛЬГИ ТАРАНАЦЬКОЇ

Товаришки шкільних літ,

складає 10 долярів

на Українську Мед.-Харитативну Службу в Мюнхені

Зірка БУРАЧИНСЬКА
Шикаго, Ілл.

Замість квітів на могилу

бл. п. ВОЛОДИМИРА НАРОЖНЯКА

мойого Друга і Співробітника на „Народній Ниві" в Немирові і Немирівщині, пов. Рава Руська, Західна Україна,

жертвую 10.00 долярів

на Фонд Укр Інвалідів із Визвольних Змагань.

В. КАЛІЦІНСЬКИЙ
Маямі, Флорида

ЗМІНА АДРЕСИ

ДО АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ"
81-83 GRAND STREET

Долучую 10 центів — прошу змінити мою адресу:
JERSEY CITY, N. J. 07303
(P. O. Box 346)

Моя СТАРА АДРЕСА була:
ЧИСЛО ВІДДІЛУ (якщо член УНС) ______
Ім'я і прізвище: ______
Адреса: ______
______

Моя НОВА АДРЕСА така:
Ім'я і прізвище: ______
Адреса: ______
______ Zip Code ______

ПЛАСТ В ШИКАҐО У ПОСТУПІ

Хронологічно найстаршою українською молодечою організацією є Пласт. Хоч на початку заснування ця організація брала за взірець світовий скавтінґ, але однак згодом, взявши найкращі ідейні засади того руху, наш Пласт перетворив його і пристосував до українських потреб і часу обставин та до ідеї визволення й боротьби України за волю, за державу. За своє гасло Пласт взяв вислів: „СИЛЬНО, КРАСНО, ОБЕРЕЖНО, ВИСТРО!" — СКОБ! Пласт орлиним летом вирушив на службу Україні. Ставши організацією, джерелом якої є плекання тіла й душі для добра, краси й сили та для волі своєї Батьківщини, ця організація прибрала собі й патріотичну національну назву „Пласт": вона нагадує про пересмство в своїх цілях невмирущої козацької ідеї, що спонтанно проявляла свою силу в трудних моментах нашої історії. „Пластунами" звались за російської імперії піші військові частини кубанських козаків — безпосередніх нащадків славного козацтва запорозького, які в боях завжди відігравали розвідочну і кінцеву вирішальну ролю та здобували перемоги в боях.

Велику трагедію пережила шикаґська Пластова Станиця в 1960-му році, втративши в нещасливому випадку при таборових вправах кількох надійних юнаків. Трудно було пережити ту трагедію.

Такі невдачі й переживання по них, звичайно, звалюють слабі організми. Але сильніші, переболівши трагедію, загартовуються, не здаються, а дальше стремлять активно виконувати свої завдання. Шикаґський Пласт, як приклад такого молодечого і здорового організму, почав далі простувати до своєї ідеї — служити прийдешній Україні! Останніми часами пластова станиця в Шикаґо піднеслась у своєму відродженому запалі до праці, і в тій праці проявила ще більшу, ніж раніш, динамічність.

Над забезпеченням дальшої успішної чинности пластової молоді тут працюють такі установи: Станиця, Сеньйорат і Пластприят, а в останньому часі ще й Господарська Рада при Станиці. Станицю очолює Тарас Ліськевич, Сеньйорат — Софія Кульчицька, Пластприят — Роман Савка, Господарську Раду — Омелян Плешкевич.

Для поширення виховної чинности пластової молоді в усіх галузях програми пластування вже довший час відчувався брак вигідної і відповідної домівки з площею при ній, а також доброго у усіх відношеннях таборового об'єкту серед відповідної околиці.

Тепер Пласт в Шикаґо вже закупив в Вісканснні прекрасну площу для таборування і закінчує модерне й гарне влаштування. Над тим безкоштовно працюють самі батьки пластової молоді: ВШ Панове Вишницькі, Бабій, Брама, Швець, Гановський та інші, прізвища яких авторові цих рядків не відомі.

Шикаґівський Пласт набув також нове гарне приміщення для домівки, з гарною площею при тому будинку. Ця домі[...]ка, після добудов, забезпечить залею й потрібною кількістю кімнат всі вимоги пластового життя та відповідатиме всім модерним потребам.

Згадані придбання дуже вчасні. Найяскравішим показчиком цього успіху може бути участь шикаґських пластунів і пластунок у цьогорічному таборованні, що проходить з дуже гарним успіхом при 155 учасниках, у власному таборі, серед прекрасної природи, що дечим нагадує прикарпатську красу.

Таборовим життям керують досвідчені кошова табору Іванна Горчинська, ідейно завзята й ділова старша плмастунка Роксоляна Филипович та відданий пластовій ідеї сеньйор Микола Оленич. А ще більш пророчистим прикладом успішного розмаху життя й виховно-організаційного впливу шикаґського пласту на його молодь в цю пору може бути виїзд з Шикаґа на Пластову Зустріч в Монтреалі 136 душ юнацтва, при значній участі старших пластунів і сеньйорату.

Так пластове гасло СКОБ здійснюється в повному його сенсі, бо Шикаґський Пласт є таки „КОЗАКОМ НЕВМИРАКОЮ"!

Т. Торський

ДЕНВЕРСЬКА ГРУПА УВАН

27-го травня відбулося в Денвері, Колорадо, ювілейне (70-те) засідання Денверської Групи УВАН у ЗДА.

На початку засідання збори вшанували вставанням і хвилиною мовчанки пам'ять учасника Групи д-ра мед. Якова Карабая, що 26 травня ц.р. одійшов від нас у віці 79 років.

Після того, під головуванням інж. Ю. Сластіона вислухано й обговорено доповідь п. Юрія Мошинського про „Сучасний стан мистецтва й мистців". З огляду на широку тему доповідач обмежився на огляді стану малярства та різьбарства. Після вступу, доповідач представив занепад і викривлення аж до повного безладдя й втрати мистецьких критеріїв у згаданих галузях сучасного мистецтва. Свої спостереження й негативні завваги Ю. Мошинський оснував на живих, безпосередніх численних прикладах в стейті Колорадо та м. Денвері.

Цей льокальний незадовільний стан мистецтва, можна, на його думку, поширити на всі ЗДА. Крикливий, антимистецький стан в сучасному мистецтві відсовує хвилево в тінь зусилля справжніх мистців продовжувати творчість, основану на осягненнях і критеріях славних попередників. Цього роду незадовільний стан мистецтва, на думку доповідача, є переходовим явищем. Спостерігаються вже ознаки отверезіння. Тому справжнім мистцям слід намагливо працювати, щоб вивести мистецтво зі сучасного антимистецького безладдя на путь справжньої, ідейної мистецької творчости.

Цікава й добре продумана доповідь п. Ю. Мошинського, основана на досвідному матеріялі його безпосередніх обстежень творчости псевдомистців по їх майстернях та на підставі особистих з ними розмов, викликала, з огляду на її актуальність та пекучість, жваве обговорення. В ньому взяло участь 12 дискутантів.

Реферуючи інф.-організаційні справи інж. Л. Биковський, секретар Групи, повідомив, що одноголосно був обраний і 15 квітня Управою УВАН у ЗДА затверджений новий керівник Групи — проф. Василь Ґвоздецький, дійсний член УВАН і професор університету стейту Юта в м.Солт Лейк Ситі. Проф. В. Ґвоздецький викладає на університеті географію й геологію у зв'язку з ґрунтознавством. Він є видатним ученим, має численні наукові друковані праці в українській та англійській мовах. Він був також співробітником Української Академії Наук в Києві. В новому складі керівництва Денверської Групи УВАН інж. Л. Биковський лишається й надалі її секретарем.

Л. Б.

Від найближчого місяця інформуватимуть споживачів про ціни на різні товари

Вашингтон. — Комісар статистики в Департаменті Праці Артур М. Росс, зізнаючи в Палатній Підкомісії в справах коштів прожитку, повідомив, що від серпня ц. р. Департамент Праці подаватиме практичні вказівки споживачам в справі цін на різні товари. Досі у звіті про індекс цін подавали тільки загальні відомості про те, на скільки змінилися кошти прожитку в попередньому місяці. Наприклад інформувалося, що в травні кошти прожитку збільшилися тому, що подорожчала салата. Від місяця серпня будуть подавати цю саму вістку практичніше: „Одна головка салати в травні коштувала аж 39 центів, а в квітні її ціна становила тільки 29 центів". Статистичне бюро Департаменту Праці подаватиме подрібні ціни про окремі харчі в 39-ох метрополітальних районах. Це бюро зможе подавати ціни на харчі в різних сезонах, і споживачі зможуть купувати харчі в тих місяцях, коли вони найдешевші. В деяких частинах цієї країни городовина в липні є дорожча тому, що ще не доставили на ринок деяких її родів.

Посмертні згадки

МЕЛАНІЯ ОЛЕНІН, членка Українського Допомогового Тов. Дністер — відд. 361 УНС в Ню Йорку, померла 9-го червня 1967 р. Покійна родилась в місті Ню Йорку 1915 року. Полишила горем прибитих мужа Миколу, синів Василя і Петра. Родичів батька і матір — Дмитра і Феську Савіцких та братів Василя і Івана.
Хай земля буде їй пером
Управа відд. 361 УНС

МАРІЯ СОРОХТЕЙ, довголітня членка Відд. УНСоюзу і Сестриці Пресв. Богородиці в Рочестер, Н. Й., померла 28 травня 1967 р. Полишила в смутку мужа Олексу і дві дочки, замужні Анну Заставну і Настазію Пастарнак, 6 синів та невістки і 25 внуків та 9 правнуків. Покійна походила з села Залуже, повіт Рогатин, Зах. Україна. До Сестриці Пресв. Богородиці вступила в 1924 р. Добра членкиня і парафіянка, була щирою українкою, не жалувала датків на різні добродійні цілі. Брала живу участь всіх народних установ. Добра парафіянка і членка Сестриці, Золотого Хреста, Союзу Українок і Американського Клюбу. Похорон відбувся 1-го червня 1967 р. з церкви св. Йосафата при участі Родини і членкинь Сестриці, Золотого Хреста, Союзу Українок, членів Американського Клюбу, знайомих, приятелів. Тіло Покійної спочиває на цвинтарі Голі Сепалчер Семетері.
Вічна Їй Пам'ять!
Софія Гунька, секр.

Розшуки

ПОШУКУВАННЯ
МАРІЯ МІЦЯК з роду ҐАРБЕРА
вроджена в Мохначці Нижній, повіт Новий Санч, пошукує свого кузина Андрія Ґарберу, вродженого в Баниці, повіт Горлиця. Останньо жив у Ню Йорку. Також пошукує вона Івана Стависького, Михайла Ґарберу та Михайла Савіцького. Якщо вони самі це перечитають чи хтось інший, проситься писати на адресу її власного родинного дому:
Mrs. Maria Miciak
853 North Western Avenue
Chicago, Illinois. 06062

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ В ЩОДЕННИКУ „СВОБОДА"

1 інч через одну шпальту за культурні імпрези (академії, посмертні згадки, розшуки, подяки)	$2.00
1 інч через одну шпальту за приватні концерти, бизнесові оголошення (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж домів і т. п.)	$3.00
1 інч через одну шпальту за політичні оголошення (виборчі кампанії)	$4.00
Оголошення через 8 шпальт (ціла сторінка) по за інч за кожного рода оголошення.	$3.00
Виготовлення кліше на одну шпальту	$4.75
Виготовлення кліше на дві шпальти	$6.50

Повідомляється всі організації, установи і поодинокі особи, які довгують за оголошення, що адміністрація буде змушена відкинути чергове оголошення, доки не будуть вирівнані попередні рахунки.

ТАРЗАН, Ч. 5846. Боїться скакунців!

Поспішно група вернулася на суху широку пустиню, де з піску виставали метеори.

— $100.000 за одну тону! — гукав Ґрін. — Ми зможемо багато з цього принести на яхту за кілька разів!

— Не буде для вас нічого доброго, коли вернуться надбережні скакунці, — сказав професор Тейт.